

VAN LANSCHOT KEMPEN VERANTWOORD BANKIEREN: AANWENDING VAN SPAARGELDEN CERTIFICERINGSVERKLARING 2018

VAN LANSCHOT
KEMPEN

Forum ETHIBEL is een Belgische vereniging die Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en Maatschappelijk Verantwoord Investeren (MVI) actief promoot om de overgang naar een meer duurzame samenleving te versnellen. In dit kader ontwikkelt Forum ETHIBEL producten en diensten om **transparant en duurzaam gedrag op de financiële markten te bevorderen**.

Een **Forum ETHIBEL-certificaat** biedt de garantie dat de door de klant zelf opgelegde spelregels worden nageleefd en biedt de troef dit ook naar de stakeholders te bevestigen en te communiceren. Het betreft de **niet-financiële criteria** van een product, vastgelegd in een lastenboek.

De basis hiervoor bestaat uit:

- Niet financiële criteria die **gedetailleerd, duidelijk en openbaar** geformuleerd zijn.
- Minimumcriteria in verband met **arbeids- en mensenrechten, milieu en bewapening**.
- Een systematische en **periodieke controle** van de portefeuille.

Dit certificaat van Forum ETHIBEL toetst bijgevolg de gekozen visie en waarden van Van Lanschot Kempenn en gaat na of zij de aan haar toevertrouwde gelden strikt volgens haar eigen principes rond verantwoord bankieren aanwendt.

*Aan alle betrokkenen bij Van Lanschot Kempenn,
Aan alle (Evi) spaarders en beleggers,
Aan de kredietnemers,
Aan het publiek,*

Forum ETHIBEL vzw werd door **Van Lanschot Kempenn** (VLK) belast met het uitvoeren van een onafhankelijke controle op de naleving van haar principes en richtlijnen rond Verantwoord Ondernemen (VO), bij de besteding van de spaargelden en haar krediet- en beleggingspolitiek.

De evolutie en resultaten van haar aanpak, worden sinds 2009 systematisch gerapporteerd. Dit achtste jaarlijkse certificaat bekijkt of Van Lanschot Kempenn de haar toevertrouwde gelden strikt volgens haar eigen principes rond verantwoord bankieren aanwendt.

Forum ETHIBEL treedt enkel op als auditor en certificatie-instelling. Het certificaat van **Forum ETHIBEL** levert garanties dat een fonds voldoet aan de extra-financiële criteria zoals vermeld in het beleid, het lastenboek of in andere voorschriften.

Van Lanschot Kempen

Over Van Lanschot Kempen

Van Lanschot Kempen beschrijft zichzelf als *gespecialiseerde en onafhankelijke wealth manager*. Haar dienstverlening richt zich op vermogende particulieren, ondernemers, verenigingen en stichtingen. De balans bestaat uit een hoog, maar krimpend percentage kredietverlening (van 78% in 2011 tot 61% in 2018) en werd in die periode versterkt: de (Common Equity) Tier 1 ratio steeg van 10,9% (in 2011) tot 21,4%.

Van Lanschot Kempen volgt verscheidene **internationale richtlijnen**, waaronder de *UN Global Compact* (UNGC), *Principles for Responsible Investment* (PRI), *OECD Guidelines for Multinational Enterprises* en *Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGP)ⁱ.

Daarnaast heeft VLK zich in 2017 gecommitteerd aan de **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen** (SDG's) van de Verenigde Naties. De *wealth manager* heeft vijf SDG's geselecteerd waarop zij zich zal focussenⁱ.

Verantwoord Ondernemen

Van Lanschot Kempen voert een integraal beleid op het vlak van **Verantwoord Ondernemen** (VO), waarbij stakeholderdialogoog en de **eigen kernwaarden** de fundamenten vormen.

Het VO beleid is op alle relevante niveaus binnen VLK ingevuld en blijft op hoog niveau verankerd bij de **Raad van Bestuur**. De **Environmental Social Governance** (ESG) **Council**, de 'Beleidsrisico-commissie kredieten' en de lijnverantwoordelijken formuleren en implementeren het beleid. De **afdeling Verantwoord Ondernemen** ondersteunt en coördineert waar nodig. Ze verzamelt de niet-financiële gegevens voor het Jaarverslag, gebaseerd op vragenlijsten die aansluiten op de externe richtlijnen en interne beleidsuitgangspunten. Ze voert eveneens plausibiliteitchecks uit op de aangevoerde data.

In 2018 ontwikkelde VLK **nieuwe prestatie-indicatoren** (KPI's) naast de reeds bestaande. Deze 59 financiële en niet-financiële KPI's zijn gericht op de waardecreatie van de groep op lange termijn en in lijn met de belangen van de stakeholders en VLK zelf.

De 59 KPI's zijn onderverdeeld in zes thema's:

- Financieel en risicobeheer.
- Ethiek en integriteit.
- Klantrelaties.
- Verantwoordelijkheid en duurzaamheid.
- Medewerkers.
- Behoud en opbouw van vermogen.

Vijftien van de 59 KPI's worden extern gecommuniceerd.

De *wealth manager* heeft de doelstelling voor zeven van deze vijftien KPI's in 2018 gehaald of overtroffen. Vier van deze KPI's houden verband met verantwoordelijkheid en duurzaamheid. Eén verwijst naar financieel en risicobeheer en een andere naar medewerkers. De laatst behaalde prestatie-indicator is gekoppeld aan het behoud en opbouw van vermogen. Met deze (ver)nieuw(d)e KPI's kan Van Lanschot Kempen zichzelf uitdagen om zich verder in te spannen voor zowel financiële als niet-financiële criteria.

Een bijkomende ontwikkeling is dat de meting van niet-financiële KPI's is geïntegreerd in de betrokken afdelingen, waar de afdeling Verantwoord Ondernemen in voorgaande jaren een trekkende rol speelde. Dit geeft aan dat verantwoord ondernemen steeds meer ingebed wordt in de organisatie.

Verantwoord beleggen

Het verantwoord beleggingsbeleid is ook afgeleid van de bovengenoemde internationale richtlijnen. Sinds 2013 (dus over boekjaar 2012) houdt Forum ETHIBEL toezicht op deze processen en stelt zij een afzonderlijk certificaat op om de conformiteit met het zelfopgelegde beleid te bevestigen.

Verantwoorde kredietverlening

In 2010 heeft Van Lanschot Kempen haar verantwoord (zakelijke) kredietbeleid geformuleerd en in april 2011 startte de uitvoering. Er wordt gepeild naar betrokkenheid bij mensenrechten- en arbeidsrechtenschendingen, milieuovertredingen, corruptie, wapens, bont, kansspelen, porno, dierproeven en nucleaire energie.

Dit beleid is in 2018 aangepast om in lijn te zijn met de *OECD Guidelines for Multinational Enterprises* en de *UNGP*. Dit resulteerde in een meer gedetailleerde uitwerking van het due diligence- en engagementproces. Het beleid omvat mogelijke maatregelen om eventuele negatieve milieu- en sociale gevolgen voor relevante belanghebbenden te vermijden. VLK heeft ook leningen aan bedrijven met een directe link naar tabaksproductie uitgesloten.

Alle bestaande en nieuwe zakelijke kredieten die vanwege de aard van hun activiteiten (sector) of hun locatie (regio) bovengemiddelde duurzaamheidsrisico's lopen, werden onderworpen aan een VO-kredietfilter. Afhankelijk van de uitkomst van het filter is met bedrijven een engagementtraject opgestart om duidelijkheid te verschaffen en verbeteringen aan te brengen. In de loop van 2018 is de screening van leningen gecentraliseerd naar één afdeling. Voorheen gebeurde dit door de vertegenwoordiger van Van Lanschot die de relatie met hun klanten beheerde. De centralisatie maakt een verbeterd en meer gestroomlijnd proces mogelijk.

Verificatie en jaarlijkse audit

Kader en verloop van audit

Tijdens de controle werd de conformiteit van de besteding van de toevertrouwde gelden met de interne gedragsregels rond kredietverlening en herbeleggingen nagegaan. Tijdens de audit werd gekeken of de richtlijnen daadwerkelijk werden opgevolgd en werden de resultaten beoordeeld. Deze certificeringsverklaring slaat op het volledige boekjaar 2018. Onze controle is uitgevoerd volgens de bepalingen van de overeenkomst.

Audit van kredietverlening

De zakelijke kredietportefeuille werd verder teruggedrongen van €1,8 naar €1,5 miljard. In absolute termen ging het over 2.211 kredieten, waarvan er 2.184 vrijgesteld zijn van verder onderzoek¹.

Na acht jaar case-by-case analyses zijn er in totaal 144 dossiers ingediend als 'mogelijk hoog risico'. Eind 2018 blijven er 17 over, waarmee Van Lanschot Kempen in gesprek ging. De overige 127 zijn ofwel teruggebracht naar 'laag risico', of de kredietrelatie werd beëindigd.

De kredietnemers met een 'mogelijk hoog' risicoprofiel zijn actief in 'gevoelige sectoren' (o.a. kleding, hout, overige maakindustrie), of hebben productielocaties in (of importeren uit) niet-westerse landen. Mogelijke risico's zijn o.a. illegale ontbossing, slechte arbeidsomstandigheden, schendingen van mensenrechten en ernstige milieuvuiling. Twee van de gefilterde risicovolle kredieten hebben betrekking op (indirecte) betrokkenheid bij de wapensector.

Resultaten van de audit van de balans*

Het totaal van de inlagen eind 2018 bedroeg €13,98 miljard. De tabel (zie hieronder) geeft de procentuele verdeling van de balansposten, zowel qua instroom (de passiefzijde) als ook voor de uitstroom (de actiefzijde)¹.

De kredieten zijn onder controle. Mogelijke problemen werden getraceerd, opgevolgd of waar nodig geremedieerd.

De precieze bestemming van de 'liquide middelen en tegoeden bij banken' kan niet achterhaald worden, maar VLK onderwerpt haar bancaire relaties wel aan een jaarlijkse toetsing, om te beletten dat middelen worden uitgezet bij instellingen die niet voldoen aan de VO-eisen. Deze beoordeling werd in 2018 bijgewerkt. Samenvattend schrijft het beleid nu voor dat financiële instellingen zich moeten verbinden aan minimaal 5 van 9 vooraf geselecteerde (internationale) duurzaamheidsinitiatieven¹. In 2018 waren alle 51 instellingen in overeenstemming met UN Global Compact en voldeden zij aan de minimale ESG-rating. 4 van de 51 instellingen voldoen echter niet volledig aan de vereisten. Daarom is er een engagementtraject opgestart met deze vier instellingen. Inmiddels is duidelijk geworden dat de meeste (internationale) initiatieven voor één bank niet van toepassing zijn. Dit is wegens de aard van de bank en de lokale inbedding. Daarom heeft VLK besloten om de relatie met deze instelling voort te zetten.

De groep 'financiële instrumenten' (19,3%) is divers. Hiervan is 18,5% gescreend. Voor 0.53% (het handelsboek) is screening quasi onmogelijk. Voor 0.26% loopt een engagementtraject. De post 'overige' bestaat uit gebouwen, goodwill (meerwaarde van een onderneming), belastingvorderingen.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Balanstotaal (mld. €)	18,45	17,99	17,67	17,26	15,50	14,88	14,66	13,98
Balans (passief)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Spaargelden en deposito's	71%	63%	58%	61%	62%	65%	62%	65%
Schuldbewijzen	13%	16%	24%	23%	22%	22%	24%	19%
Eigen vermogen	9%	8%	7%	8%	8%	9%	3%	9%
Verplichtingen aan banken	2%	8%	7%	5%	5%	1%	1%	2%
Overige	5%	4%	4%	3%	3%	3%	3%	5%
Balanstotaal (mld. €)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Kredieten	77,6%	75,1%	70,7%	64%	66%	65%	62%	61%
- particulieren (hypotheken)	[51,1%]	[48,9%]	[47,0%]	[43,8%]	[49,7%]	[49,3%]	[48,9%]	[58,3%]
- zakelijke kredieten	[26,4%]	[26,2%]	[23,7%]	[19,9%]	[16,2%]	[15,4%]	[13,2%]	[2,9%]
Liquide middelen en tegoed banken	9,2%	11,7%	13,6%	9,3%	7,0%	12,0%	14,0%	14,0%
Financiële instrumenten	7,6%	8,9%	11,4%	22,0%	21,9%	16,8%	17,7%	19,3%
- reeds gescreend	[5,9%]	[7,8%]	[11,1%]	[21,7%]	[21,7%]	[16,5%]	[17,0%]	[18,5%]
- niet gescreend/niet auditeerbaar	[0,4%]	[0,3%]	[0,3%]	[0,24%]	[0,04%]	[0,11%]	[0,34%]	[0,53%]
- niet volledig in lijn; engagement	[1,3%]	[0,8%]	[0,1%]	[0,03%]	[0,14%]	[0,22%]	[0,42%]	[0,26%]
Overige (niet te screenen)	5,4%	4,4%	4,5%	5,2%	5,2%	6,0%	6,0%	5,6%
Totaal gescreend	92,9%	94,5%	95,4%	94,8%	94,7%	93,3%	92,9%	93,9%

* Waar percentages niet volledig optellen is sprake van afrondingsverschillen.

Conclusie

Op basis van onze controles nemen wij aan dat de bestemming van de balans voor 93,9% gescreend wordt door VLK op basis van haar codes. Strikt gezien betekent dit niet dat iedere besteding volledig aan alle criteria voldoet, maar wel dat de sociaal-ethische risico's keurig geïdentificeerd zijn en beheerd worden.

Met onze kennis van de gescreende dossiers, oordelen wij dat de conformiteit met de codes quasi volledig is. De afbouw van bepaalde activiteiten, noch de groei in beheerd vermogen beïnvloeden het 'screenbaarheidsplafond' dat rond 95% ligt.

Wij verklaren dat Van Lanschot Kempen haar VO-krediet- en herbeleggingsbeleid nauwgezet en verantwoordelijk invult, opbouwt en opvolgt.

Brussel, 4 juli, 2019
Forum ETHIBEL vzw

Kenny Frederickx,
Algemeen Directeur

Ro Van den broeck,
Research officer

Forum ETHIBEL

info@ethibel.org
www.forumethibel.org

Duurzaamheidstoelichting ⁱ

Voor verdere situering van het profiel van Van Lanschot Kempen, terugblik, resultaten en maatschappelijke positionering:

Jaarverslag 2018, waarin financiële en niet-financiële informatie in samenhang met elkaar wordt voorgesteld,

<https://media.vanlanschot.nl/media/pdfs/2018-annual-report-van-lanschot-kempen.pdf>

Bijlage Verantwoord Ondernemen 2018,

<https://www.vanlanschotkempen.com/media/3474/2018-csr-supplement-van-lanschot-kempen.pdf>

Certificeringsverklaringen van Forum ETHIBEL voor 2011 (nulpuntmeting), en verder van 2012 tot 2017,

<https://www.vanlanschotkempen.com/vo-rapportages-en-externe-beoordeling>

- **Beoordeling van financiële instellingen:** De UN Global Compact, UN PRI en OECD Guidelines for Multinational Institutions zijn drie voorbeelden van de negen vooraf geselecteerde (internationale) duurzaamheidsinitiatieven.
- **Internationale Richtlijnen:** UN Global Compact - www.unglobalcompact.org, UN PRI - www.unpri.org, OECD Guidelines for Multinational Enterprises - <http://www.oecd.org/corporate/mne/>, UNGP - www.business-humanrights.org/en/un-guiding-principles
- **Resultaten audit kredietverlening:** Cijfers van 2017 en 2016 werden herzien.
2017 telde 2.244 zakelijke kredieten waarvan 2.193 waren vrijgesteld door het verantwoord kredietbeleid. 51 kredieten werden gescreend waarvan 19 geïdentificeerd waren als 'mogelijk hoog risico'.
2016 telde 2.303 zakelijke kredieten waarvan 2.222 waren vrijgesteld door het verantwoord kredietbeleid. 81 kredieten werden gescreend waarvan 27 geïdentificeerd waren als 'mogelijk hoog risico'.
- **Resultaten balans:** Vanaf 2017 vond een waardeaanpassing plaats. Fair value hedge accounting is opgenomen in Private Banking-hypotheken in plaats van Private Banking - overige leningen. De vergelijkende cijfers zijn dienovereenkomstig aangepast.
- **SDG selectie:** de vijf geselecteerde SDG's zijn: *betaalbare en duurzame energie* (SDG 7), *waardig werk en economische groei* (SDG 8), *verantwoorde consumptie en productie* (SDG 12), *vrede, veiligheid en publieke diensten* (SDG 16) en *partnership om de doelstellingen te bereiken* (SDG 17).